

आयत्यां परिणामकाले तदात्वे च वर्तमानकाले क्षमाः हितायेति शेषः ॥ २ ॥ मित्रस्यार्थादिभ्योऽंतरंगत्वमाह नहीति ॥ ३ ॥ संधेयान् मित्रीकर्तुं योग्यान् ॥ ५ ॥ अलसोऽनुयोगी ॥ ६ ॥ दीर्घसूत्रश्चि

कीदृशमानवाः सौम्याः कैः प्रीतिः परमा भवेत् ॥ आयत्यां च तदात्वे च केक्षमास्तान्वादस्वमे ॥ २ ॥ न हितत्रयं न स्फूर्तिं न च संबंधिबांधवाः ॥ तिष्ठति यत्र सुहृदस्ति
 पुंतीति मतिर्मम ॥ ३ ॥ दुर्लभो हि सुहृदश्छोता दुर्लभश्च हितः सुहृत् ॥ एतद्धर्मभृतां श्रेष्ठं सर्वव्याख्यातुमर्हसि ॥ ४ ॥ भीष्म उवाच संधेयान् पुरुषान् राजन्
 संधेयांश्च तत्त्वतः ॥ वदतां मे निबोधत्वं निखिलेन युधिष्ठिर ॥ ५ ॥ लुब्धः क्रूरस्य कथमर्मानि कृतिः शठ एव च ॥ क्षुद्रः पापसमाचारः सर्वशंकी तथा लसः ॥ ६ ॥ दीर्घ
 सूत्रो नृजुः क्रुधो गुरुदारप्रघर्षकः ॥ व्यसनेयः परित्यागी दुरात्मानि रपन्नपः ॥ ७ ॥ सर्वतः पापदर्शी च नास्ति को वेदनिदकः ॥ संप्रकीर्णो द्विभ्रोलोके यः कामं निरत
 श्वरेत् ॥ ८ ॥ असत्यो लोकविद्विष्टः समये चानवस्थितः ॥ पिशुनो या कृतप्रज्ञो मत्सरी पापनिश्चयः ॥ ९ ॥ दुःशीलो या कृतात्मा च नृशंसः कितवस्तथा ॥ मित्रैर
 पकृतिर्नित्यमिच्छते र्थं परस्य यः ॥ १० ॥ ददतश्च यथाशक्तियो न तुष्यति मंदधीः ॥ अधैर्यमपि यो युक्तैः स दामिन्नं न र्षभ ॥ ११ ॥ अस्थानक्रोधोऽयुक्तो यश्चाक
 स्माद्विरुध्यते ॥ सुहृदश्चैव कल्याणानां शुभ्यजति किल्बिषी ॥ १२ ॥ अल्पेऽप्यपकृते मूढस्तथा ज्ञानात्कृतेऽपि च ॥ कार्यं सेवी च मित्रेषु मित्रद्वेषी नराधिप ॥ १३ ॥ शत्रु
 मित्रमुखो यश्च जिह्मप्रेक्षी विलोचनः ॥ न विरज्यति कल्याणे यः कुर्यात्तादृशं नरं ॥ १४ ॥ पानपो द्वेषणः क्रोधी निघृणः परोपतापी मित्रघ्न कृतथा प्राणि
 वधेरतः ॥ १५ ॥ कृतघ्नश्चाधमो लोके न संधेयः कदाचन ॥ छिद्रान्वेषीत्यसंधेयः संधेयान् पिमे शृणु ॥ १६ ॥ कुलीना वाक्यसंपन्ना ज्ञानविज्ञानकोविदाः ॥ रूपवंतो
 गुणोपेतास्तथा लुब्धा जितश्रमाः ॥ १७ ॥ सन्मित्राश्च कृतज्ञाश्च सर्वज्ञा लोभवर्जिताः ॥ माधुर्यगुणसंपन्नाः सत्यसंधा जितेन्द्रियाः ॥ १८ ॥ व्यायामशीलाः सत
 तं कुलपुत्राः कुलादृहाः ॥ दोषैः प्रमुक्ताः प्रथितास्तेऽग्रास्त्याः पार्थिवैर्नराः ॥ १९ ॥ यथाशक्तिसमाचाराः संप्रतुष्यंति हि प्रभो ॥ नास्थाने क्रोधवंतश्च न चाकस्माद्वि
 रागिणः ॥ २० ॥ विरक्ताश्च न दुष्यंति मनसाप्यर्थकोविदाः ॥ आत्मानं पीडयित्वाऽपि सुहृत्कार्यपरायणाः ॥ विरज्यंति न मित्रेभ्यो वा सो रक्तमिवाविकं ॥ २१ ॥

रकारी कुष्टोलोका निदितः ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ अयुक्तः अनवहितः ॥ १२ ॥ अज्ञानात्कृतेऽपकृते कार्यार्थमेव सेवेन तु धर्मार्थमिति कार्यसेवी ॥ १३ ॥ विलोचनः विपरीतदृष्टिः ॥ १४ ॥
 ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ वा सो रक्तमिवाविकं नैष कंबलः ॥ २१ ॥